

До:

Росен Желязков
Председател на Народното събрание

Бойко Борисов
Председател на Комисията по външна политика

Христо Гаджев
Председател на Комисията по отбрана

Десислава Атанасова
Председател на Комисията по вътрешна сигурност

Кирил Петков
Председател на Комисията по въпросите на
Европейския съюз, шенгенското
пространство и еврозоната

Даниел Митов
Председател на Комисия за контрол над
службите за сигурност, прилагането и
използването на специалните разузнавателни
средства и достъпа до данните по
Закона за електронните съобщения

Антоанета Цонева
Заместник-председател на Комисия по
политиките за българите извън страната

Илтер Садъков
Заместник-председател на Комисия по
политиките за българите извън страната

Ихсан Хакъв
Заместник-председател на Комисия по
политиките за българите извън страната

Десислава Атанасова
Председател на Парламентарна група на ГЕРБ-СДС

Атанас Атанасов
Съпредседател на Парламентарна група
"Продължаваме Промяната-Демократична България"

Кирил Петков
Съпредседател на Парламентарна група
"Продължаваме Промяната-Демократична България"

Мустафа Карадайъ
Председател на Парламентарна група
"Движение за права и свободи"

Корнелия Нинова
Председател на Парламентарна група
"БСП за България"

Тошко Хаджитодоров
Председател на Парламентарна група
"Има такъв народ"

Относно:

Промени в Конституцията на Република България

Уважаеми Г-н Председател на Народното събрание,

Уважаеми Председатели на Парламентарни комисии,

Уважаеми Председатели на Парламентарни групи,

През 2004–2007 г. България материализира цивилизационния си избор, като се присъедини към НАТО и Европейския Съюз — възделение формулирано от трибуната на Великото Народно Събрание още през 1990 г. и обединило няколко политически поколения след това.

Тази стратегическа ориентация на страната ни е атакувана днес – както от външни неприятели, така и от техни вътрешни съюзници или неволни помагачи. Живеем в уникална за България информационна и пропагандна среда, трайно

комплицирана от войната срещу Украйна и истеричните поддръжници на Путин у нас.

Същевременно, очертаващият се консенсус по промените в Конституцията предлага уникална за десетилетието ни възможност Парламентът ни да вземе исторически решения, с които да ограничи ретроградния популизъм и да препотвърди евро-атлантическия цивилизационен избор на България, в който няколко поколения българи инвестираха делото на живота си.

В съвременните сблъсъци на Демокрацията с популизма, демагогията и пропагандата се налага тенденцията (господствала през 1930-те в Германия и Европа), че принципно правилни лидери се свенят да направят правилните неща, за “да не ядосат” враговете на демокрацията, с което последните инкасират служебна победа — без бой.

Мнозинството в сегашния парламент има уникалната възможност да заложи в Конституцията отдавна отлагани правилни формулировки, върху които следващите поколения да се опрат — така както вече 33 години ние се опираме на формулировките, приети от ВНС през 1990-1991 г.

Предлагаме следните принципи, около които експертите на НС да оформят конкретни текстове.

.....

Членството на България в НАТО И ЕС да бъде надлежно упоменато в Конституцията като израз на стремежа на страната ни да бъде част от семейството на демократичните и икономически и социално развити държави — както в Преамбюла, така в разпоредбите на Конституцията.

.....

Чл. 9 от Конституцията през 2023 допуска тълкувания, които през 1991 по подразбиране бяха невъзможни за ВНС.

През 1991 в Чл. 9 имахме предвид, че “Въоръжените сили са ангажирани САМО със суверенитета ни”, тоест не могат да се ангажират с вътрешнополитически процеси (като пресния все още тогава „Възродителен” процес).

Едно днешно превратно, но възможно тълкуване на Чл. 9 е, че: “САМО Въоръжените сили са отговорни за суверенитета ни”, като така се изключват както ролята на НАТО в този процес, така и синхронизирането ни с ЕС, чиято външна граница сме също така.

Новата редакция на Чл.9 следва ясно и **разбираемо за всеки** (а не само за опитни юристи) да регламентира, че:

1. Въоръжените сили **не** се занимават с вътрешни въпроси (освен бедствия, аварии и пр. хуманитарни мисии).
2. Националният суверенитет се гарантира и от Въоръжените сили, и от членството ни в НАТО и нейните командни структури, както и синхронизираните ни действия с ЕС и други релевантни международни договори, ратифицирани от парламента. *[Като двустранния ни договор със САЩ, създаде българо-американските военни бази у нас.]*

Въоръжените сили **самостоятелно или съвместно със съюзните сили** гарантират суверенитета, сигурността и независимостта на страната и защитават нейната териториална цялост."

.....

Национални референдуми. Формално Конституцията и сега не позволява такива по ратифицирани от НС международни договори. Но е добре тези текстове да станат по-експлицитни и разбираеми **за всеки гражданин**, а не само за вещи юристи.

Предлагаме ясно да се запише, че са недопустими референдуми по стратегически и глобални въпроси, както и **по никой аспект** от сигурността ни, вкл. членството ни в НАТО, ЕС и всички техни структури и организации, вкл. €-зоната и т.н. Тук следва да се спомене и енергетиката, която е стратегически отрасъл.

“Структурите на НАТО” са споменати тук, за да се *предотврати очакваният популистски призив за излизане на България от военната организация на НАТО (какъвто беше случаят с Франция и Испания допреди десетилетия). Да си припомним девиза на д-р Желев, един бащите на Конституцията ни: “България – член на всички европейски структури!”*, който си струва да бъде закрепен и конституционно по предложението по-горе начин.] Да се позовем и на примера на

Германия, която и до днес отхвърля националните референдуми като най-ефективното средство, довело Хитлер на власт.

.....

Съюзническите войски следва да бъдат конституционно разграничени от чужди войски в тясна кореспонденция със следващата бележка.

Неприятелски държави. Общественото мнение, на което често се внушава, че трябва да имаме симетрични или равнопоставени отношения с всички държави по света или поне с петте постоянни членки на СС на ООН е добре да получи конституционен ориентир по темата. Предлагаме текстове в Конституцията да регламентират, че *“Отношенията ни със страни, определили пряко или косвено България като неприятелска държава се регулират с отделен Закон.”* А той трябва да ограничава редица права и протоколното третиране на подобни държави.

.....

Споделен суверенитет е не само термин, а факт от евро-интеграцията ни, от който трябва НЕ да се страхуваме и крием, а да намерим неговата конституционна защита, особено в контекста на ЕС (но и НАТО). Популистите биха били прави да атакуват реалността, ако ние се страхуваме да я признаем и защитим.

.....

Символика. Химнът на Европа, както и знамената на НАТО и ЕС следва да намерят своето място в Конституцията ни, като елементи, допълващи националната символика.

Вносители:

Атлантически Клуб в България, учреден 1991

Д-р Соломон Паси

Посл. Елена Поптодорова

Фондация “Манфред Вьорнер”, учредена 1994

Д-р Любомир Лалов Иванов

Младежко Евроатлантическо дружество, учредено 1996
Ейнджъл Антонова

Информационен Център на НАТО, учреден 1997
Мадлена Маринова
Доц. д-р Велизар Шаламанов
Д-р Ангел Апостолов

Сдружение "Джордж С.Маршал - България", учреден 2001
Илия Налбантов

ПанЕвропа България, преучредена 2002
Гергана Паси
Посл. Бисерка Бенишева

СОР Атлантик, учреден 2004
Полк. (о.р.) Вилис Цуров
Ген. (о.р.) Стефан Димитров
Бриг. ген. (о.р) Динко Иванов
Ген. м-р (о.р.) Съби Събев
Ген. м-р (о.р.) Ангел Златилов
Полк.(о.р.) Константин Нестеров

Фондация "Решения за бъдещето"
Росен Плевнелиев, Президент на България 2012-2017

Софийски Форум за сигурност, учреден 2014
Йордан Божилев

Атлантически Съвет на България, учреден 2018
Момчил Дойчев

Център за изследване на глобални хибридни заплахи (ЦИГХЗ), учреден 2023
Иван Анчев